Golfcourse Duurswold te Steendam

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

12 februari 2008 / rapportnummer 1209-79

1. OORDEEL OVER HET MER

Geveke Ontwikkeling BV heeft het voornemen een golfcourse te ontwikkelen in de gemeente Slochteren, ten zuiden van het Schildmeer. Het voornemen kent een ontwikkeling in twee fasen. De eerste fase betreft de aanleg van een 9-holes wedstrijdbaan, een golfoefengebied met (verlichte) driving range, een 6-holes golfoefenbaan en centrale voorzieningen. In de tweede fase vindt uitbreiding plaats naar een volwaardige 18-holes wedstrijdgolfbaan.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Slochteren moet een besluit nemen of voor deze eerste fase een vrijstelling verleend wordt conform artikel 19 lid 1, Wet op de Ruimtelijke Ordening. Voor fase twee zal een aparte planologische procedure worden doorlopen, dit kan eveneens een vrijstellingsprocedure zijn of een herziening van het bestemmingsplan. Voor de besluitvorming over deze twee fasen is een milieueffectrapport (MER)[1] opgesteld door Geveke Ontwikkeling BV.

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie voor de besluitvorming in het MER aanwezig is.

Het MER geeft een goede invulling van de onderwerpen, die in de richtlijnen zijn aangemerkt als hoofdpunten voor het MER. Het MER geeft een goede beschrijving van de voorgenomen activiteit, de alternatieven en de effecten daarvan op het milieu. De alternatieven zijn ontwikkeld vanuit de natuur- en milieurandvoorwaarden en de golftechnische uitgangspunten. De alternatieven zijn op hoofdlijnen beoordeeld en hierna is de uitwerking beperkt tot een 2-tal golfbaanontwerpen. Een sturend onderdeel in de alternatievenontwikkeling is de inpassing van de ecologische verbindingszone geweest. De inrichting en dimensionering van de verbindingszone voldoet aan de richtlijnen uit het handboek robuuste verbindingen[2] (ambitieniveau B1 voor de Natte As), waarbij het gebied ingericht is als een verbindende schakel tussen het Schildmeer en het Hondshaltermeer als (potentiële) leefgebieden voor soorten als roerdomp, bever en otter.

In de volgende paragrafen geeft de Commissie een verdere toelichting op het hierboven genoemde positieve oordeel met aanbevelingen voor de verdere besluitvorming.

1.1 Bodem en water

In het voorkeursalternatief[3] behoudt het huidige hoofdwatergangenstelsel zijn functie. Het stelsel wordt uitgebreid door onder andere verruiming en verlenging van de bestaande noord-zuid lopende watergang[4] en de aanleg van geïsoleerde waterpartijen[5]. In het plangebied zijn verschillen in maaiveldhoogte van

---

1 Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep en een overzicht van de door de initiatiefnemer aangeleverde stukken wordt verwezen naar bijlage 1. Er is geen inspraak binnengekomen.
2 Alterra, 2001, Handboek Robuuste Verbindingen
3 in het MER wordt het voorkeursalternatief ook wel Ontwerp 1 en MMA genoemd.
4 met peil NAP -2.90m / -3.40m
5 met peil NAP -2.90m

NAP -2.10m in het noorden tot NAP -0.50m in het zuiden. Door de waterpartijen meer reliëfvolgend te realiseren is het waarschijnlijk mogelijk om:

- veenoxidatie op lange termijn te voorkomen dan wel te minimaliseren;
- de natuurlijke bodem- en hydrologische gradiënten in het gebied (bijvoorbeeld positieve effecten van kwel) te benutten in het ontwerp en diepe insnijdingen te voorkomen

■ De Commissie adviseert te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het ontwerp van de ecologische verbinding en van de ecologische inrichting van de baan verder te optimaliseren door gebruik te maken van het natuurlijk reliëf van het terrein.

Het plangebied grenst aan de westkant aan het natuurontwikkelingsgebied Midden-Groningen. Uit de stukken blijkt onvoldoende wat de toekomstige hydrologische inrichting daarvan zal zijn en of er sprake is van wederzijdse beïnvloeding.

■ De Commissie adviseert ten behoeve van de verdere besluitvorming de wederzijdse beïnvloeding nader te onderzoeken en aan te geven of dit wellicht consequenties heeft voor de hydrologische inrichting van de baan.

1.2 Natuur

In de bij het MER uitgevoerde Natuurtoets worden een aantal aanbevelingen[6] gedaan om de onderdelen in het plangebied met natuurwaarden te ontzien. Deze aanbevelingen zijn gedeeltelijk terug te vinden in het ontwikkelde MMA. Onvoldoende is onderbouwd waarom de maatregelen al dan niet zijn opgenomen in het voorkeursalternatief.

■ De Commissie adviseert om bij de uitwerking van het plan rekening te houden met de in de natuurtoets genoemde aanbevelingen. Onderbouw welke aanbevelingen wel of niet worden overgenomen in het voorkeursalternatief.

In de Natuurtoets en in het MER wordt duidelijk gemaakt welke delen van het Schildmeer (oeverzone en oeverlanden) zijn aangewezen als beschermd natuurmonument[7] en wat de mogelijke effecten zijn van het voornemen hierop. De Commissie onderschrijft de conclusie dat de verschillende wijze van invulling van het ontwerp (ten aanzien van de openheid van het zuidelijke gedeelte van de golfbaan) tot verstoring[8] van het ganzenfoerageergebied kan leiden. De Commissie onderschrijft de aanbeveling om hierover contact op te nemen met de provincie Groningen in het kader van de Natuurbeschermingswet.

■ De Commissie adviseert contact te leggen met de provincie Groningen over de eventueel noodzakelijke mitigerende maatregelen en vergunningverlening op grond van de Natuurbeschermingswet.

In de eerste fase van de realisatie van de golfbaan wordt loofhout gekapt. Volgens de Boswet dient dit te worden gecompenseerd. Het lijkt dat binnen de huidige begrenzingen van de eerste fase onvoldoende ruimte aanwezig is om dit te kunnen compenseren. Tevens lijkt de met een dergelijke compensatie

---

6 Aanbevelingen 1 t/m 5 in hoofdstuk 6 op pagina 19 van de Natuurtoets

7 Op grond van de NB-wet: art. 16 lid 3 is een beoordeling of de gevolgen significant zijn, inclusief cumulatieve gevolgen, nodig.

8 verstoring kan plaatsvinden op het gebied van verlichting, geluid en beweging

gepaard gaande verdichting niet te passen bij het uitgangspunt de baanopzet aan de zuidzijde af te stemmen op de openheid van het landschap.

■ De Commissie adviseert bij de verdere besluitvorming aan te geven hoe de compensatie gegarandeerd zal worden, hoe en waar de compensatie plaats zal vinden en welke kwaliteit deze zal hebben.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Geveke Ontwikkeling BV

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Slochteren

Besluit: vrijstelling conform artikel 19 lid 1, Wet op de Ruimtelijke Ordening

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.2

Activiteit: De ontwikkeling in twee fasen van 18-holes wedstrijdbaan, een golfoefengebied met (verlichte) driving range en een 6-holes golfoefenbaan en centrale voorzieningen.

Betrokken documenten:
De Commissie heeft bij haar advies eveneens gebruik gemaakt van de volgende achterliggende documenten:
- Natuurtoets golfcourse Duurswold te Steendam
- Watertoets golfcourse Steendam
- Aanvullend wateronderzoek golfbaan Steendam

De Commissie heeft geen inspraakreactie via bevoegd gezag ontvangen.

Procedurele gegevens:
aankondiging start procedure in: de Staatscourant d.d. 14 november 2001
aanvraag richtlijnenadvies: 15 november 2001
ter inzage legging startnotitie: 15 november t/m 21 november 2001
richtlijnenadvies: 16 januari 2002
richtlijnen vastgesteld: 22 april 2002
kennisgeving MER in: het Bokkeblad d.d. 3 oktober 2007
aanvraag toetsingsadvies: 19 december 2007
ter inzage legging MER: 4 oktober t/m 14 november 2007
toetsingsadvies uitgebracht: 12 februari 2008

Bijzonderheden:
De alternatieven die in het MER beschreven worden, zijn ontwikkeld vanuit de natuur- en milieurandvoorwaarden en golftechnische uitgangspunten. De alternatieven zijn op hoofdlijnen beoordeeld. Hierna heeft men de uitwerking beperkt tot een 2-tal golfbaanontwerpen. Een sturend onderdeel in de alternatievenontwikkeling is de inpassing van de ecologische verbindingszone geweest.

Werkwijze Commissie bij toetsing:
Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:
Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:
ing. R.J.M. van Aalderen
prof.dr.ir. F.M. Maas (tevens voorzitter)
ir. C.T. Smit (werkgroepsecretaris)
dr. N.P.J. de Vries

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Golfcourse Duurswold te Steendam

Geveke Ontwikkeling BV heeft het voornemen een golfcourse te ontwikkelen in de gemeente Slochteren, ten zuiden van het Schildmeer. Het voornemen kent een ontwikkeling in twee fasen van de aanleg van een 18-holes wedstrijdbaan, een golfoefengebied met (verlichte) driving range, een 6-holes golfoefenbaan en centrale voorzieningen. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Slochteren moet een besluit nemen of voor de eerste fase een vrijstelling verleend wordt conform artikel 19 lid 1, Wet op de Ruimtelijke Ordening. Voor fase twee zal een aparte planologi-sche procedure worden doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2342-7